

MONITORING IN DE GLASTUINBOUW: HÉT BASISINSTRUMENT VOOR EFFICIËNTE GEÏNTEGREERDE BESTRIJDING

Het eerste jaar van dit demonstratieproject loopt stilaan op zijn einde. Een ideaal moment voor een evaluatie dus! Ons doel is om te demonstreren dat monitoren niet als tijdverspilling aanzien mag worden, maar dat een efficiënt en gestructureerd monitoringssysteem juist tijd en geld kan uitsparen. Investeringsen die anders nodig zijn om al gevorderde aantastingen te bestrijden.

.....

Joachim Audenaert en Ruth Verhoeven (PCS) - Rob Moerkens (PCH) - Justine Dewitte (PCG) - Els Berckmoes (PSKW)

We hebben bij monitoring vijf focuspunten:

- **VLOT HERKENNEN VAN ZIEKTEN EN PLAGEN**

Door de plagen in hun verschillende levensstadia vlot te herkennen, kan je snel ingrijpen en inschatten welke bestrijding noodzakelijk is.

- **EENVOUDIG EN TRANSPARANT MONITORINGSSYSTEEM**

Monitoring of scouten mag geen sleur zijn, het moet eenvoudig en efficiënt zijn, maximaal resultaat met

minimale inspanning. In dit project introduceren we de 'grid charts' (zie Figuur 1) als systeem om de resultaten van de monitoring overzichtelijk bij te houden en de evolutie van de plagen en nuttigen weer te geven. Zo zie je in één oogopslag welke plagen/nuttigen waar en wanneer aanwezig zijn/waren.

- **BIOLOGISCHE BESTRIJDERS ALS PRIMAIRE BESTRIJDINGSSTRATEGIE**

Als basis van het bestrijdingssysteem is het aan te raden om met nuttigen aan de slag te gaan: deze

gaan actief op zoek naar de plaag, moeten bij hun uitzetting de plaag niet raken en er wordt geen resistentie opgebouwd door de plaag tegen de nuttige. Bovendien kan indien nodig toch nog lokaal ingegrepen worden met een selectief chemisch middel, dat met een hogere efficiëntie zal werken dan in een puur chemisch bestrijdingssysteem.

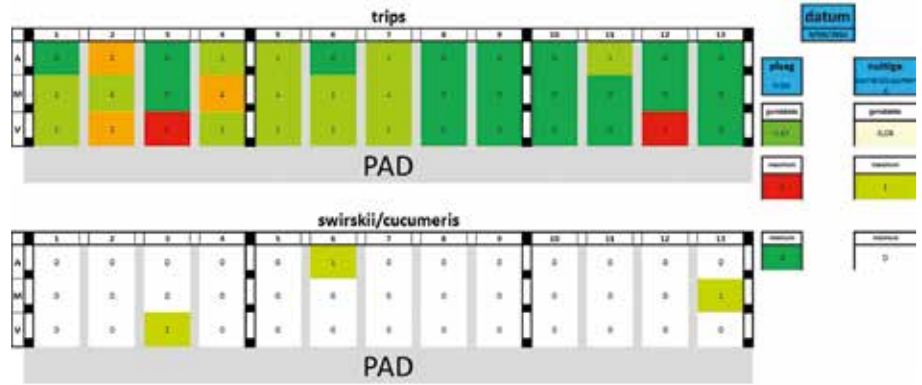
- **UITZETTEN EN BIJVOEDEREN VAN NATUURLIJKE VIJANDEN**

Sommige nuttigen kunnen ondersteund worden met bijvoeders, om

voor een snellere en meer stabiele populatieopbouw te zorgen. Vooral in periodes met weinig tot geen plaagdruk kan dit een meerwaarde zijn.

• **EVALUEREN**

nagaan hoe het aantal plagen en/of nuttigen evolueert doorheen de tijd en vooral wat er gebeurt als er actie ondernomen werd (uitzetten van (extra) nuttigen of voeder, lokale chemische behandeling, uithangen van vanglinten om plagen zoals trips of witte vlieg weg te vangen).

▲ *Figuur 1: Grid chart*

Een overzicht van het eerste jaar (2015)

In januari van dit jaar werden er twee opleidingen gegeven op het PCS: één in het herkennen van de belangrijkste plagen in de sierteelt en een tweede specifiek voor het herkennen van weekhuidmijten aan de hand van staalnames van azaleaplanten. Beide sessies waren volledig volzet met 40 deelnemers. Ook bij de projectpartners (PCG (Kruishoutem), PCH (Hoogstraten), PSKW (Sint-Katelijne-Waver)) werden succesvolle, analoge cursussen gegeven, met iets meer focus op plagen in de groenteteelt.

Daarnaast werden vier bedrijven intensief begeleid in het monitoren van hun teelt, met behulp van 'grid charts'. Het ging om een azaleabedrijf, snijrozen, bloeiende kamerplanten en groene kamerplanten (zie foto). Daarnaast werden ook nog de azaleateelt en de snijbloemen op het PCS opgevolgd. De medewerkers van het bedrijf werden opgeleid in het vlot herkennen van de belangrijkste plagen in de teelt. Elke 14 dagen werd gedurende 2 uur door de kas gelopen en elke aantasting die gevonden werd, kreeg een score (0: beestje is niet waargenomen; 1: beestje is waargenomen, maar zeer lage aantallen; 2: beestje is duidelijk aanwezig; 3: beestje in te grote aantallen, ingrijpen is nodig).

We werken met een score omdat de plaagdrempel voor elke teelt en teler verschilt. Op deze manier kiest de teler zelf vanaf welke graad van aantasting er gereageerd moet worden. Zo is dit systeem bruikbaar op alle bedrijven en voor alle teelten. Het is vooral belangrijk om de medewerkers die scouten, aan te leren hoe ze de aantastingen correct kunnen scoren. Door elke 14 dagen rond te gaan in de kas is de tijdsinvestering beperkt en op de 'grid charts' zie je bovendien duidelijk de evolutie doorheen de tijd. Hoe evolueert de populatie nuttigen, is het

▲ *Monitoring met vangplaten*

aantal plagen op een bepaalde plek gedaald na het uitzetten van nuttigen, of na een lokale bespuiting,... Alle bedrijven waar dit systeem geïntroduceerd werd, waren tevreden over deze aanpak. De 'grid charts' die voorgesteld werden, zijn in Excel gemaakt. Sommige telers gaan op deze manier verder werken, maar voor andere telers is een kaartje waar alles met de hand opgeschreven wordt praktischer. Het belangrijkste blijft hierbij dat het een manier is waar de teler vlot mee overweg kan en waarop hij een duidelijk overzicht heeft van wat gaande is in de kas. Ook komend seizoen gaan we op dezelfde wijze verder.

Plannen voor het komende jaar (2016)

Wegens grote belangstelling vanuit de sector zullen we in het voorjaar van 2016 opnieuw een opleiding geven in het herkennen van ziekten en plagen. Deze zal doorgaan op het PCS in Destelbergen, maar ook de collega's in Kruishoutem, Hoogstraten en Sint-Katelijne-Waver zullen analoge cursussen geven. Zo is er altijd wel een opleiding bij jou in de buurt. Hou

voor de exacte data de mailing van het PCS, onze website (www.pcsierteelt.be) en dit vakblad goed in de gaten de komende maanden.

Daarnaast kunnen alle telers die dit wensen een bezoek en korte opleiding op het bedrijf krijgen van een medewerker van het PCS om zelf aan de slag te gaan met de 'grid charts'. Dit zal ook gedemonstreerd worden op de komende demodagen op de demobedrijven, die ook regionaal verspreid zullen zijn. Hou ook hiervoor goed de communicatie van het PCS in het oog.

Voor meer informatie over dit project kan je altijd contact opnemen met Joachim.Audenaert@pcsierteelt.be of 09/353 94 71). ■

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, de Europese Unie, het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, de Provincie Oost-Vlaanderen, Boerenbond, AVBS dé sierteelt- en groenfederatie, de Koninklijke Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde en KBC Bank & Verzekering.